

Terveyspalvelujen palvelusetelit yleislääkärivastaanottoihin ja lääkinnälliseen kuntoutukseen

VD/10593/06.00.00.00/2016

PS

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilaki (569/2009) ja siihen liittyvä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 12 §:n muutos (570/2009) tulivat voimaan 1.8.2009. Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi palvelusetelin käyttöönoton periaatteet 2.11.2009. Päätettiin lisätä palvelusetelin käyttöä omia palveluita täydentävänä palvelumuotona, silloin kun näin voidaan tehostaa toimintaa ja saada kustannussäästöjä. Palveluseteli on vapaaehtoinen, joten lähtökohtaisesti asiakas saa lisäarvoa valitessaan palvelusetelin. Palveluseteli toteutetaan kevyellä hallinnolla ja sähköisesti.

Lisäksi 19.4.2010 lautakunta päätti edistää palvelusetelien käyttöä henkilökohtaisiin apuvälineisiin, jotka eivät ole käyttötarpeen päätyttyä hyödynnettävissä jatkokäyttöön. Tällaisia ovat esimerkiksi peruukit.

Vantaan talous- ja velkaohjelma on hyväksytty kesäkuussa 2012 ja se kattaa taloussuunnittelukauden 2013–2016. Sosiaali- ja terveystoimen keskeisinä tasapainottamiskeinoina on kirjattu palvelujen järjestämistapojen muutos, esimerkiksi palvelusetelien käytön lisäämisen kautta. Palvelusetelin käyttöönottoa valmistelu jatkuu terveyspalveluissa taloudentasapainottamiskeinona suunnitelmakaudella 2017–2018.

Palvelusetelin käyttöönoton valmistelu liittyy myös Soteen valmistautumiseen. Palvelusetelien käytöllä edistetään sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttäjien valinnanvapautta ja mahdollisuuksia hankkia tarvitsemiaan palveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Palvelusetelien käyttö parantaa palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kuntien, elinkeinotoimen ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 22.8.2016 hakea mukaan STM:n Palvelut asiakaslähtöisiksi -palvelusetelihankeeseen. Vantaan terveyspalvelut ja suun terveydenhuollon liikelaitos ilmoittivat kiinnostuksensa lähteä mukaan hankkeeseen ja hakivat hankerahaa. Kokeilun valtionavustushaku päättyi 31.8.2016. Vantaan palvelusetelihankeille ei myönnetty hankerahaa, sillä kärkihankkeessa asiakkaan tuli maksaa palvelusetelillä hankitusta palvelusta saman verran kuin kaupungin vastaavasta palvelusta. Terveyspalvelujen ja suun terveydenhuollon hankkeet puolestaan tähtäsivät kustannustehokkuuteen.

Koska STM ei myöntänyt terveyspalvelujen palvelusetelikokeilulle valtionavustusta, esitetään palvelusetelit käyttöönotettaviksi niin, että terveyspalvelut myöntää kaikille samansuuruisen palvelusetelin. Siinä asiakasmaksu on tuottajan pyytämän maksun ja palvelusetelin hinnan erotus, jolloin tuottaja itse hinnoittelee palvelunsa. Palvelusetelien käyttöönotto ei aiheuta lisäkuluja, sillä tarvittava rahoitus (noin 300 000 euroa) saadaan luopumalla kokonaan tilapäisten vuokralääkärien käytöstä.

Vantaalla on vuonna 2015 otettu käyttöön sähköinen palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä Parasta palvelua (tietohallintojohtajan päätös § 68/2015), jota on tarkoitus hyödyntää myös terveyspalvelujen palveluseteleissä. Parasta palvelua -järjestelmän (PSOP) toteuttajan Digian tekemän etenemisehdotuksen mukaan terveyspalveluiden palveluseteliprojekti voidaan käynnistää 1.4.2017.

Palvelusetelin valmisteluprojekti tullaan toteuttamaan uusimpia teknisiä mahdollisuuksia hyödyntäen ja tehokkaasti hallinnoiden. Tulosalueelta tullaan nimeämään vastuuhenkilöt eri toimintojen hallinnointiin ja toteuttamiseen projektin käynnistyessä. Lisäksi laaditaan palvelusetelitoiminnan sääntökirja.

Terveyspalveluissa on valmisteltu seuraavat palvelusetelikokonaisuudet:

Yleislääkärin vastaanotto

Yleislääkärin vastaanoton palveluseteli on tarkoitettu lähtökohtaisesti omalääkäriltömälle potilaalle, jonka tulisi päästä yleislääkärin vastaanotolle alle 21 päivässä hoidon tarpeen arvion perusteella eikä terveysasemalla ole tarjota potilaalle aikaa.

Palveluseteli tarjotaan potilaille, joiden asian arvioidaan olevan hoidettavissa 1-2 vastaanottokäynnillä. Laboratorio- ja röntgenkulut eivät sisälly palvelusetelin hintaan, sillä ne tehdään Huslabissa ja HUS-Kuvantamisessa samalla lailla kuin omassa toiminnassa.

Potilas voi itse valita hyväksyykö hän palvelusetelin vai jääkö hän odottamaan terveyskeskuksesta hoidon tarpeen arvion perusteella tarjoutuvaa vastaanottoaikaa. Palvelusetelin arvoksi on määriteltä 45 euroa pohjautuen nykyisiin vastaanottohintoihin omana toimintana ja ostopalvelutoimintana. Ostopalveluun verrattuna Vantaan kaupunki säästää laskennallisesti 35 euroa jokaisesta palvelusetelikäynnistä. Omaan toimintaan verrattuna säästö on 19 euroa jokaisesta palvelusetelikäynnistä. Asiakkaan kannalta palvelun saanti nopeutuu ja palveluseteliasiakkaan omavastuuosuus kunnalliseen asiakasmaksuun verrattuna nousee vain 60 senttiä. Tarkempi laskelma on esityksen liitteinä.

Ajoterveyteen liittyvät lausunnot

Ajoterveystarkastukset koskevat pääsääntöisesti tilanteita, joissa haetaan ensimmäistä ajokorttia, korotetaan ajokorttiryhmää ryhmästä 1 (henkilöauto, mopo, moottoripyörä, traktori) ryhmään 2 (kuorma- tai linja-auto) tai uudistetaan ajokorttia 70 vuoden ikäisenä. Lisäksi ajo-oikeuden säilyttämiseksi ryhmän 2 osalta tulee lääkärinlausunto toimittaa kahden kuukauden sisällä siitä, kun henkilö täyttää 50 vuotta. Vuodesta 2013 lähtien on lisäksi myönnetty määräaikaista ajokortteja, joista ryhmän 1 ajokortit ovat voimassa 15 vuotta. Ryhmän 2 ajokortit ovat voimassa 5 vuotta.

Palveluseteliä tarjotaan ajoterveyteen liittyvien lausuntojen vastaanottokäynteihin. Palvelusetelin arvoksi on määriteltä 20 euroa. Ostopalveluun verrattuna Vantaan kaupunki säästää laskennallisesti 27 euroa jokaisesta ajoterveysspalvelusetelikäynnistä. Omaan toimintaan verrattuna säästö on 11 euroa jokaisesta ajoterveysspalvelusetelikäynnistä. Asiakkaan kannalta palvelun saanti nopeutuu ja palveluseteliasiakkaan omavastuuosuus kunnalliseen asiakasmaksuun verrattuna on 6,5 euroa matalampi. Tarkempi laskelma on esityksen liitteinä.

Peruukin hankinta

Palvelusetelilain perusteluissa esitetään vaihtoehtona kunnan tarjoamalle lääkinnällisen kuntoutuksen yksilöllisille apuvälineille palveluseteli, joka vastaa suuruudeltaan sen hankintahintaa. Vaihtoehtoksi ostopalvelulle peruukin hankintaa varten esitetään käyttöönotettavaksi palveluseteli. Tavoitteena on nykyisen peruukin myöntämisprosessin sujuvoittaminen. Peruukin hankintaa varten palvelusetelin arvo on sama kuin kunnan myöntämä maksusitoumus. Palveluseteliä käyttämällä asiakas voi valita myös kalliimman ja laadukkaamman peruukin maksamalla hintaeron kokonaan itse.

Yleislääkärivastaanottojen ja ajoterveystodistuskäyntien osalta esitetty palveluseteli on kustannustehokas, nopeuttaa palvelun aloitusta ja lisää kuntalaisen valinnan vapautta. Lisäksi PSOP -järjestelmän kautta asiakas voi vertailla tuottajien hintoja. Peruukkien osalta seurataan palvelusetelin valinneiden määrää ja hankintaprosessin sujuvuuden kohentumista. Palvelusetelikokeilun on tarkoitus alkaa 1.4.2017 ja sitä jatketaan vuoden 2017 loppuun asti. Tulokset arvioidaan ja ne esitellään sosiaali- ja terveyslautakunnassa ja päätetään erikseen mahdollisesta jatkosta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.12.2016

Vs. terveisspalvelujen johtajan esitys:

Päätetään ottaa käyttöön palvelusetelit yleislääkärin vastaanottoon, ajoterveyteen liittyviin lausuntoihin ja peruukin hankintaan.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Jäsen Antero Eerolan jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Liitteet:

- Yleislääkärin vastaanottokäynnin edullisuusvertailu vuokralääkäritoiminnan ja palvelusetelitoiminnan välillä
- Ajoterveyteen liittyvien lausuntojen edullisuusvertailu vuokralääkäritoiminnan ja palvelusetelitoiminnan välillä
- Yleislääkärin vastaanottokäynnin edullisuusvertailu oman terveyskeskuslääkäritoiminnan ja palvelusetelitoiminnan välillä
- Ajoterveyteen liittyvien lausuntojen edullisuusvertailu oman terveyskeskuslääkäritoiminnan ja palvelusetelitoiminnan välillä
- Jäsen Antero Eerolan eriävä mielipide

Vantaa

Täytäntöönpano: Terveyspalvelujen tulosalue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

terveyspalvelupäällikkö Pertti Sopanen, puh. 09 8392 1059, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)